

[Hvidberg.]

presset på eksamensmellemskolen, men jeg føler mig overbevist om, at dette pres vil blive forværret betydeligt, hvis man gennemfører den foreslåede ordning. Når eksamensmellemskolen, d. v. s. den boglige linie, kun skal vare tre år, vil dette naturligvis trække mange til. Masser af forældre vil ikke blot ønske, men begære, at deres børn kommer ind i den boglige linie og ikke i en af de såkaldte praktiske eller tekniske linier. Folk vil ganske simpelt ræsonnere som så, at alt dette her med de praktiske eller tekniske fag, som de sågar hedder, altså sløjd, husholdning, eller hvad det nu er, kan være meget godt, men disse fag kan alligevel ikke være af nær så stor betydning for deres barns fremtid i en moderne verden som det at lære ordentlig engelsk og fysik.

Den foreslåede optagelsesprøve bliver også praktisk umulig og vil føre til stadig krise mellem skole og forældre.

Ser vi på mellemskoleeksamen, som den nu skal være, må man sige, at den afsvækkes til — ja, den kaldes jo også nu: en prøve. Denne prøve skal også efter forslaget holdes et år tidligere, hvilket er et særlig uheldigt tidspunkt for drengene, netop som overgangsalderen præger deres skolearbejde stærkt.

„Hovedskoleprøvebeviset“, for nu at bruge dette formidable ord, bliver heller ikke nær så godt som det nuværende bevis for mellemskoleeksamen, og selve den 3-årige eksamensmellemskole bliver sørgeligt udyndet og forringet. I forslaget's bilag 4 hedder det, at man i historie, geografi, naturhistorie og naturlære må foretage meget dybtgående beskæringer. I historie må man således opgive det hidtidige krav om, at Danmarkshistorien skal læses i sammenhæng.

Hensigten med denne ordning af eksamensmellemskolen er jo den at få den eksamensfri mellemskole lagt op på siden af eksamensmellemskolen, sådan at de bliver lige. Man mener derved at kunne hjælpe den praktiske mellemskole, som den hedder. Man giver dem begge — både den boglige og den praktiske mellemskole — et nyt navn. Man afkorter den teoretiske mellemskole med et år, og man holder eksamen, eller i hvert fald en prøve, også i den

eksamensfri, så skulle der komme balance i skolebilledet. Efter mange skolefolks opfattelse, og i sandhed også efter min opfattelse, opnår man derved bare at få ødelagt vor vellykkede eksamensmellemskole, som har haft så stor social betydning — det har jeg betonet flere gange — uden at få bragt den eksamensfri mellemskole nogen virkelig hjælp.

Problemet for mig er dette at hæve og løfte den eksamensfri mellemskole op i et helt nyt plan. Det må kunne lade sig gøre, og det bør gøres. Der findes rundt om i den danske skole folk, som har ofret meget af deres liv på FM-skolen, som den kaldes. Vi har, som jeg allerede har omtalt, en del FM-eksperter iblandt os. Kan vi ikke få noget mere at vide om, hvordan de ser på denne opgave? Lad os så iøvrigt finde dem ud, som er særlig egnede til en sådan gerning, og lad os stille dem, der tør tage denne opgave op, bedre, end man hidtil har gjort det. Lad det betragtes som en opgave, som et særligt privilegium at gå ind i den frie mellemskole.

Lad os give dem formindsket klassekvotient og fuld timereduktion, og lad os så iøvrigt gøre alvor af den afrunding, som man har talt så meget om. Afrunding, det er sådan et emblem; man har ikke rigtig forklaret, hvad det er. Jeg vil prøve på at sige, hvad jeg mener det er. Lad os prøve på at give fag som historie, kristendomskundskab og litteratur en vækkende karakter ved at gøre dem levende gennem fortælling, alt imens de elementære fag indøves og fæstnes.

Jeg skal tillade mig at nævne det såkaldte kulturbrev, som i september 1945 blev sendt den norske regering. Dette brev rettede en skarp kritik imod den kulturelle situation i mellemkrigsårene og også en kritik mod uddannelsen af de unge. Det siges i dette kulturbrev, at man har talt så højtideligt om en skole for livet, men man tænkte på det praktiske liv; kampen for tilværelsen, og på skolen som middel til at dygtiggøre de unge i deres erhverv. Jeg må måske have lov til at citere:

„Fra grundskolen og op til den højeste universitetsuddannelse kunne man tydeligt mærke dette nøgterne, men ensidige nyttesyn på opdragelsens mål. Få eller ingen tænkte på, at skolen også har den opgave at indvie de unge i en åndelig